

Datum

2025-01-07

Ärendenummer nr 2025-000520

Plan mot kränkande behandling, trakasserier och aktiva åtgärder mot diskriminering

Baggeboskolan

Beslutad av: Rektor

Gäller från och med: 2025-08-19

Tidpunkt för aktualisering: 2026-01

Dokumentägare: Rektor

TIBRO

Tibro kommun
543 80 TIBRO

www.tibro.se
kommun@tibro.se

Växel: 0504-180 00

1. Inledning

1.1 Lagstiftning

Skolan har i uppdrag att arbeta för en skolmiljö som är fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Bestämmelser om detta finns i:

- Barnkonventionen
- 6 kap Skollagen (2010:800)
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Grundskolans läroplan Lgr22

Enligt 6 kap skollagen ska varje verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling samt genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.

Varje skolenhet ska årligen upprätta en plan med en översikt av de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av åtgärderna som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. I planen ska det också finnas en rutin för akuta situationer. Rutinerna ska vara kända av all personal. I skollagen framhålls även skyldigheten för all personal att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling.

I 3 kap *diskrimineringslagen* finns regler om aktiva åtgärder mot diskriminering. Skolan har en skyldighet att aktivt arbeta med åtgärder riktade mot de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och främjande. Löpande dokumentation ska genomföras och arbetet ska ske i samverkan med elever och personal på skolan.

I det främjande arbetet ska samtliga diskrimineringsgrunder beaktas och arbetet ska integreras i den vardagliga verksamheten, i undervisningen, i personalens förhållningssätt, i den fysiska lärmiljön och i valet av pedagogiskt material.

Det förebyggande arbetet ska inriktas på risk- eller problemområden som identifieras genom kartläggning av verksamheten. Kartläggning kan göras på olika sätt genom till exempel enkäter, organiserade samtal med barn och personal eller trygghetsvandringar. Kartläggningarna ska analyseras och utifrån analysen ska varje skola sätta upp mål för sitt förebyggande arbete. Skolan ska också besluta om vilka åtgärder som ska genomföras för att nå målen. Det ska framgå vem som är ansvarig för åtgärderna, när och hur de ska utvärderas.

1.2 Definitioner

Diskrimineringslagen skiljer på 6 olika diskrimineringsformer:

Direkt diskriminering: När en elev behandlas sämre än någon annan i jämförbar situation och missgynnandet har samband med någon av de 7 diskrimineringsgrunderna (att behandla lika olika).

Indirekt diskriminering: När tillämpning av bestämmelser eller kriterier framstår som neutrala men i praktiken missgynnar eleven i relation till någon av de 7 diskrimineringsgrunderna (att behandla olika lika).

Bristande tillgänglighet: När en elev med funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att eleven ska komma i en jämförbar situation med en elev utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållanden eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt andra omständigheter av betydelse.

Trakasserier: En enskild handling som kränker en elevs värdighet utifrån en eller flera av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker en elevs värdighet.

Instruktioner att diskriminera: Att ge order eller instruktioner till någon i lydnads- eller beroendeförhållande att diskriminera någon utifrån de olika diskrimineringsformerna.

Andra definitioner:

Kränkande behandling är när en elevs värdighet kränks, men kränkningen inte har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Vid bedömning av kränkande behandling ska stor vikt fästas vid elevens upplevelse.

Främjande insatser: Det främjande arbetet har fokus på det positiva, att skapa en tillitsfull skolmiljö och respekt för allas lika värde. Det främjande arbetet förstärker sådant som fungerar och som vi vill se mer av.

Förebyggande åtgärder: Det förebyggande arbetet har fokus på att identifiera och avvärja risker för kränkningar, trakasserier och diskriminering i utbildningen.

1.3 Målsättning

Planen ska vara en hjälp i arbetet med att:

- **Främja** likabehandling och jämställdhet
- **Förebygga och förhindra** diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- **Förankra** arbetet hos samtliga elever, medarbetare och vårdnadshavare
- **Följa upp** de insatser som genomförts.

1.4 Planens innehåll

Planen har följande uppbyggnad:

- Främjande insatser
- Förebyggande åtgärder
- Resultat av kartläggningar från föregående läsår
- Utvärdering av mål från föregående läsår
- Mål och planerade insatser
- Riktlinjer och rutiner för att förhindra diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling
- Rutiner för åtgärder i akuta situationer
- Årshjul som sammanfattar arbetet utifrån planen (Bilaga 1).

1.5 Delaktighet och förankring

Enligt skollagen och diskrimineringslagen ska arbetet med planen involvera både elever, personal och vårdnadshavare.

I skolan ges **eleverna** möjlighet att vara delaktiga i planen i samband med kartläggningar; till exempel genom att delta i trygghetsvandringar och enkäter. Det vardagliga arbetet ska också präglas av ett förhållningssätt som visar att elevernas tankar, idéer och åsikter är av stor vikt.

Vårdnadshavare kan ta del av planen på respektive skolas hemsida och deltar i kartläggningen genom att årligen besvara en enkät. Enkäten innehåller bland annat frågor om trygghet, likabehandlingsarbete och kränkande behandling. På utvecklingssamtalen lyfts alltid frågor kopplat till trygghet.

All **personal** får information om planen vid läsårsstart. Arbetet utifrån planen synliggörs i ett årshjul samt redovisas/dokumenteras i verksamhetens kvalitetsarbete. Arbetssättet utifrån planen utvärderas i trygghetsteamet en gång per år på respektive skola.

2. Främjande insatser

Vårt främjande arbete syftar till att förstärka respekten för allas lika värde. All personal på skolan ska vara goda förebilder och ha ett förhållningssätt som överensstämmer med de grundläggande värden som lyfts fram i läroplanerna för samtliga skolformer:

- människolivets okränkbarhet
- individens frihet och integritet
- alla människors lika värde
- jämställdhet mellan kvinnor och män
- solidaritet mellan människor.

Skolans personal ska också förmedla de värden och rättigheter som uttrycks i barnkonventionen och utgå från vad som är barnets bästa.

Skolans främjande arbete sker kontinuerligt under läsåret på följande sätt:

- *Likvärdig start, program för hela skolan som bygger på trygghet och Studiero.*
- *Vandrings dagar i faddergrupper.*
- *Gemensamma aktiviteter utomhus i faddergrupper.*
- *Vi uppmärksammar viktiga dagar tillsammans på skolan ex FN-dagen*
- *Fadderträffar var tredje vecka med organiserade aktiviteter.*
- *Baggeboskolans dag där vi firar att vi är tillsammans och alla är inkluderade.*
- *Rastaktiviteter som planeras och genomförs på alla raster både inne och ute.*
- *Tillsammans fira allt som gör oss glada, fira våra gemensamma lyckande.*
- *Främjande arbete planeras av trygghetsteamet för läsåret för att skapa en likvärdighet.*

3. Förebyggande åtgärder

3.1 Kartläggningar och observationer

Skolan arbetar aktivt med förebyggande åtgärder för att öka den upplevda tryggheten hos eleverna.

Kartläggningar som genomförs:

- September: Trygghetsvandringar för elever för att kartlägga platser som kan upplevas som otrygga. Trygghetsvandringarna görs fysiskt eller digitalt.
- Februari: Trygghetsvandringar för elever för att kartlägga platser som kan upplevas som otrygga.
- Februari-mars: Enkät till elever och vårdnadshavare. Resultatet från enkäterna analyseras på varje skolenhet.
- Vår och höst: Samtal om trygghet och studiero genomförs på utvecklingssamtal.

3.2 Andra förebyggande åtgärder

Kurator genomförde under höstterminen:

- Klasslektioner kring känslor i förskoleklass.
- Åk 3 till "puberteten, hur barn blir till, grooming, samtycke och identitet
- Kommunikation åk 4
- Psykisk hälsa åk 6

Under vårterminen:

- Klasslektioner kring nätsäkerhet, grooming, källkritik och nätmobbning i årskurs 2 samt 5.
- "Relationer, sex och pornografi" åk 6.

På hela skolan har vi tillsammans arbetat med:

- Rastaktiviteter "roligare raster"
- Rastverksamhet: Fördelning av personal utifrån aktuellt behov.
- Fadderverksamhet
- "Likvärdig start"
- "Bråka smartare"
- Trygghetsteam
- Trygghetsteam/ årskurs team följer upp frånvaro och kränkningar varannan vecka.

4. Resultat och analys av kartläggningar

Resultat från trygghetsvandringar HT24 och VT25

Många elever är trygga på skolan och trygghetsteamets arbete och fokusområden i enskilda årskurser har förändrat resultaten positivt. Få otrygga elever på rast/matsal/kapprum/klassrum, vilket har varit områden som tidigare år eleverna har uppmärksammat som otrygga. Punkter som framkom efter trygghetsvandring under hösten har förbättrats till vårens trygghetsvandring. Åk 4 stack ut i oro kring omklädningsrum samt känslan "ingen vuxen att prata med" men under våren så såg resultaten mycket bättre ut (för kännedom: åk 4 hade även siffror som stack ut under åk 3). I den lokala enkät så är det ingen från åk 4 som upplever att de är otrygga i skola, vilket är intressant. I Åk 6 är det fortfarande elever (9 st) otrygga i omklädningsrum (beror mer på situation att byta om) samt 6 st är otrygga på språkval. Ingen större skillnad mellan kön i trygghetssvaren.

Anmälningar av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

- *De som gjort minst antal kränkningar är fsk, följt av åk 1 och 4. Anledning till att åk 2, åk 3 åk 5 och åk 6 sticker ut är att det är enskilda elever som vid upprepande tillfällen kränker.*

Skillnader i antalet anmälningar fördelat på pojkar och flickor

- *AG har 3 totalt, Fritidshem 15, fritidsklubb 1, förskoleklass 5 och grundskola 95 st. I grundskolan är det 66 pojkar och 26 flickor som varit utsatta för kränkningar, fritidshem 19 pojkar och 5 tjejer. AG och Förskoleklass är endast killar.*
- ***Vilken typ av kränkningar som är vanligast***
Främst verbala kränkningar, sedan fysiska (47,5% och 38%). Det verbala kränkningar är vanligast på skolan båda bland flickor och killar men killar förekommer mer i kränkningar och där förekommer killar i bägge verbalt och fysiskt medan flickor främst i verbalt.
- ***Var de flesta kränkningarna sker***

De allra flesta kränkningar sker på rasten och i kapprummet (även det kan räknas till rast), en hel del sker i klassrummet. Sen är det ett fåtal i varje annan del av skolan. De flesta kränkningar sker även mellan kl 10, 12-13 och det är framförallt då åk 5 och 6 har rast. Flest kränkningar sker tisdag och torsdagar och en teori kring tisdag och torsdagar kan vara att åk 6 har varit på språk

5. Utvärdering av mål från HT24–VT25

Följande insatser har genomförts

Mål 1: Trygga platser

- Fasta platser i omklädningsrum, matsal och klassrum
- Närvarande och aktiva vuxna. Vuxna är först in och sist ut.
- Fortsätta fördjupade samtal i alla årskurser kring trygghet och studiero utifrån våra egna trygghetsvandringssenkäter då detta ger oss ett bra underlag att förstå vår verksamhet.
- Fortsätt utveckla rastverksamheten utifrån årskurs och behov.

Analys av genomförda insatser

- Fasta platser i matsal, kapprum och omklädningsrum så ser vi en effekt på trygghet
- Trygghetvandringarna har gett oss ökad förståelse av vad som är trygghet och otrygghet. Vi ser att elever är tryggare för varje år.
- Närvarande aktiva vuxna: Vi förhåller oss bra till det som bestäms.
- Klassråd och elevråd har varit aktiva i samtal om trygghet och studiero vilket har ökat elevers förståelse.

Följande behov/utvecklingsområden har uppmärksamrats

- Se punkt 6

Följande insatser har genomförts

Mål 2: Trygga vuxna, tydliga ledare

- Förtroendefulla pedagoger: Alltid vara närvarande och aktiva engagerade vuxna bland våra elever.
- Vuxna behöver förhålla sig i större utsträckning till våra gemensamma beslut, ute och inne.

Analys av genomförda insatser

- När schemaläggning på rastverksamhet och elevschema efterföljs så leder det till tryggare platser och tryggare elever.

- Att arbeta tillsammans med liknande frågeställningar har skapat en samsyn mellan elever och personal och gett elever möjlighet till delaktig i det systematiska kvalitetsarbetet.

Följande behov/utvecklingsområden har uppmärksammats

- Se punkt 6

Följande insatser har genomförts

Mål 3: Språkbruk och attityder

- “Bråka smartare” - Gemensamt förhållningssätt (verktyg) på skolan kring hur man ska hantera konflikter
- Öka förståelse av begreppet “kränkning” hos pedagog/elev samt bli mer trygga i kränkingsmodull i DF-Respons.
- Gemensamt innehåll i föräldramöten, för att skapa en större förståelse och tydlighet mot vårdnadshavare samt en likvärdighet på skolan.
- Systematisk kvalitetsarbete: Fortsätta att arbeta tillsammans i klassråd/ elevråd med gemensamma frågeställningar, för att skapa en samsyn mellan elever och personal

Analys av genomförda insatser

- Bråka smartare har bidragit till en mer helhetssyn på hur vi ska hantera konflikter. Dock kan arbetet utvecklas och genomföras mer frekvent och användas mer i praktiken vid konflikt.
- Tydligare struktur och innehåll av föräldramöte har skapat en samsyn kring vilka frågor vi vill belysa extra.
- Ett gemensamt verktyg för hantera kränkningar kan vara en bidragande faktor till att eleverna är tryggare på skolan hur vi hanterar ärende. Dock kan vi behöva fortsätta utveckla samsyn på skolan kring när kränkingsanmälningar ska genomföras.

Följande behov/utvecklingsområden har uppmärksammats

- Se punkt 6

6. Mål och planerade insatser HT25–VT26

Genomförda kartläggningar samt utvärdering av tidigare mål har resulterat i att följande mål har formulerats för läsåret 2025–2026.

Mål 1: Trygga platser

- Fasta platser i omklädningsrum, matsal och klassrum
- Närvarande och aktiva vuxna. Vuxna är först in och sist ut.
- Fortsätta fördjupade samtal i alla årskurser kring trygghet och studiero utifrån våra egna trygghetsvandringssenkäter då detta ger oss ett bra underlag att förstå vår verksamhet.
- Fortsätt utveckla rastverksamheten utifrån årskurs och behov.
- Utifrån skolgemensamma aktiviteter/traditioner utveckla trygghet och glädjen på skolan

Mål 2: Trygga vuxna, tydliga ledare

- Förtroendefulla pedagoger: Alltid vara närvarande och aktiva engagerade vuxna bland våra elever.
- Vuxna behöver förhålla sig i större utsträckning till våra gemensamma beslut, ute och inne.

Mål 3: Språkbruk och attityder

- "Bråka smartare", EQ och språkbruk
 - Gemensamt förhållningssätt på skolan kring konfliktkunskap och strategier för ökad gemenskap och trygghet
- Öka förståelse av begreppet "kränkning" hos pedagog/elev samt bli mer trygga i kränkingsmodull i DF-Respons.
- Gemensamt innehåll i föräldramöten, för att skapa en större förståelse och tydlighet mot vårdnadshavare samt en likvärdighet på skolan.
- Systematisk kvalitetetsarbete: Fortsätta att arbeta tillsammans i klassråd/ elevråd med gemensamma frågeställningar, för att skapa en samsyn mellan elever och personal

7. Riktlinjer och rutiner för att förhindra diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

För att förhindra diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling arbetar vi utifrån ett förhållningssätt med närvarande pedagoger. Det finns vuxennärvaro under hela skoldagen, inklusive raster, och flertalet pedagoger äter pedagogisk lunch tillsammans med eleverna. På raster erbjuds olika aktiviteter. Vi involverar elever i trygghetsvandringar för att få reda på vilka platser som kan upplevas som otrygga och vi som pedagoger är därefter extra uppmärksamma på dessa platser.

En elev som berättar att hen känner sig kränkt, ledsen, arg, sårad eller skadad ska alltid tas på allvar. Kränkande behandling ska resultera i en omedelbar reaktion från personal i skolan.

Personal som blir vittne till diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ingriper omedelbart genom att tydligt avbryta handlingen.

Så snart skolan får kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling har eller kan ha skett ska en anmälan göras och uppgifterna utredas. Utredningen ska dokumenteras.

Om en vårdnadshavare känner oro eller uppmärksammat någon form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling vänder de sig till sin mentor på skolan. Om de upplever att personal är inblandad i diskriminering eller kränkande behandling kontaktas ansvarig rektor.

8. Rutiner för åtgärder i akuta situationer

Personal uppmärksammar elev som kränker/trakasserar andra elever

1. Gå in och bryt om du ser en handling som kan vara en kränkning/trakasserier.
Tillkalla andra vuxna om du inte kan hantera situationen på egen hand.
2. Prata med inblandade parter.
3. Kontakta klasslärare/mentor som i sin tur informerar vårdnadshavare.
4. Du som uppmärksammade kränkningen gör en anmälan i DF-Respons:
<https://tibro.dfrespons.se/Login.aspx> Anmälan ska ske skyndsamt.
5. Rektor tar emot anmälan och utser en eller flera utredare i DF-Respons. Systemet skickar automatiskt e-post till huvudman.
6. Den/de som utreder samlar in tillräckligt med information för att bedöma om eleven har blivit utsatt för kränkning/trakasserier. Utredaren dokumenterar vilka åtgärder som behöver genomföras för att få stopp på kränkningarna. Inblandade elever ska involveras i utredningen.
7. Ansvarig utredare bedömer om händelsen är att betrakta som kränkande behandling/trakasserier, avslutar utredningen och bedömer om en uppföljning behövs.
8. Ärendet följs upp vid behov. Uppföljningar dokumenteras i DF-Respons.
9. Rektor granskar utredningen och uppföljningar samt avslutar ärendet alternativt ger förslag till ytterligare åtgärder och uppföljning.

Elev eller vårdnadshavare uppmärksammar elev som kränker/trakasserar elev

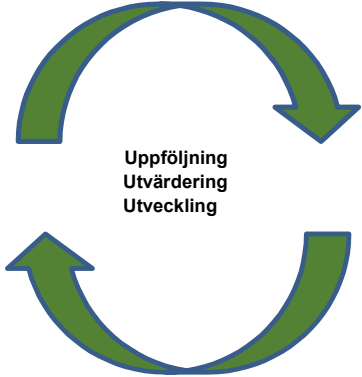
1. Elev och/eller vårdnadshavare kontakter ansvarig klasslärare/mentor.
2. Klasslärare/mentor gör en anmälan i DF-Respons:
<https://tibro.dfrespons.se/Login.aspx>
3. Följ steg 5–9 ovan.

Elev, vårdnadshavare eller personal uppmärksammar personal som kränker/diskriminerar elev

1. Rektor kontaktas.
2. Rektor genomför samtal med berörd vuxen.
3. Rektor informerar vårdnadshavare.
3. Rektor gör en anmälan i DF-Respons: <https://tibro.dfrespons.se/Login.aspx>
4. Rektor utreder händelsen. Systemet skickar automatiskt e-post till huvudman.
5. Rektor följer steg 6–9 ovan.
6. Om handlingen anses vara ett brott kontaktas sociala myndigheter och polis.

Bilaga: Årshjul utifrån plan mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Augusti	September	Oktober
Fortsatt planering av aktiviteter utifrån nya mål. Team/arbetslag tar hänsyn till målen i sin planering för undervisningen i respektive ämne.	Rektor ser till att den nya planen mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering publiceras på skolans hemsida. Vårdnadshavare informeras av rektor via Infomentor om att planen finns på hemsidan. Varje skolenhet börjar aktivt arbeta med de utvalda målen. Trygghetsvandringar genomförs i början av september.	Resultat av trygghetsvandringarna sammanställs av trygghetsteamet och synliggörs för personal och elever. Dokumentation av trygghetsvandringarna sparas för att kunna läggas in i planen för nästa läsår (reviderad mall publiceras i februari).
Juli	 Uppföljning Utvärdering Utveckling	November
Juni		December
Trygghetsteamet slutför uppföljningen av nuvarande mål och insatser. Nya mål och insatser/aktiviteter formuleras till kommande läsår.		
Maj		Januari
Elever får del av resultat från enkäten.		Verksamhetschef för grundskolan reviderar mallen och presenterar för grundskolans ledningsgrupp.
April	Mars	Februari
Analys av antal anmälningar i DF-Respons (2408–250331) samt dokumentation i planen för kommande läsår. Trygghetsteamet följer upp mål och planerade insatser samt dokumenterar i planen för kommande läsår. Rektorer deltar i trygghetsdialog på nämndsmöte där mål och insatser i nuvarande plan presenteras samt analys från trygghetsvandringar och enkät. Trygghetsteamet presenterar resultat och analys av enkät för all personal i april eller maj.	Trygghetsteamet sammanställer och analyserar resultat från läsårets två trygghetsvandringar samt dokumenterar i planen för kommande läsår. Personal och elever får del av resultat från trygghetsvandringen. Trygghetsteamet tar del av enkätresultat och påbörjar analys. Resultat och analys skrivs in i planen för kommande läsår.	Verksamhetschef lägger ut reviderad mall på Inredan och informerar rektorer. Trygghetsvandringar genomförs för att kartlägga platser som kan upplevas som otrygga. Elevhälsochef/utvecklingsledare skickar ut länkar till enkät sista veckan i februari. Enkät genomförs på respektive enhet 24/2–12/3.

